

פרוטוקול מס' 19/ב

מישיבת ועדת הכנסת ביום שלישי,
ב' בשבט תשי"ז - 22.1.1957 -
בשעה 8.30

חברי הוועדה : נ ד כ ה ד :

- ב. אזניה - היו"ר
- ח. אריאב (סגן יו"ר הכנסת)
- א. וילנסקה
- ש. יוניצ'מן
- י. כמיס
- י. ש. רוזנברג
- ש. שורש

מוזמנים:

- ט. רוזטי - מזכיר הכנסת
- א. צידון - סגן מזכיר הכנסת.

1	עמ'	א. שינוי שם של סיעה	סדר-הדיון:
	"	ב. סדרי הדיון בתקציב בקריאה השניה והשלישית	
1 - 3	"	ג. תקנון הכנסת, פרק י"ב	
4 - 5	"	ד. תלונת חבר-הכנסת מ. אולמרט	
6			

א. שינוי שם של סיעה:

היו"ר ב. אזניה: סיעת הפועל המזרחי-המזרחי מבקשת לשנות את שמה ולהקרא בשם "המפלגה הדתית הלאומית המזרחי הפועל המזרחי".

ה ד ח ל ט

סיעת הפועל המזרחי - המזרחי תקרא טעתה "המפלגה הדתית הלאומית המזרחי הפועל המזרחי".

ב. סדרי הדיון בתקציב בקריאה השניה והשלישית:

היו"ר ב. אזניה: עלינו לדון בסדרי הדיון בתקציב בקריאה השניה והשלישית. יש הצעה להגביל את הזמן לפי מספר החברים שיעזרו.

א. וילנסקה:
יש לאפשר למסתייגים לנמק את הסתייגויותיהם ואין להגביל את הזמן בדרך זו. אני מציע לקבוע מינימום של זמן לכל הסתייגות.

הי"ר ב. אזניה: איננו מחדשים דבר בחישוב הזמן לפי מספר החבריה בטיעה.

ש. יוניצ'מן: לדעתי, אין גישה זו צודקת. צריך לחלק את הזמן רק בין אותן הטיעות שיש להן הסתייגויות. אני מציע שנגיע כאן לכלל הסכמה, אבל בליט ברירה הנני מוכן לקבל את הצעת הרושב-ראש, אם כי לדעתי אין היא צודקת ומעשית.

י. ש. רוזנברג: אין זה נכון לאמר שאין ברירה. לא אסכים בשום פנים ואופן שתצומצם זכותו של חבר-הכנסת להגיש הסתייגויות, אבל אפשר לצמצם את זמן ההנמקה. אני מציע שנקדיש שעה אחת להנמקת הסתייגויות בכל משרד ושעה זו תחלק בין הטיעות המסתייגות.

הי"ר ב. אזניה: אינני רואה כל צורך לסטות מן העקרון שנהגנו לפיו בשנה שעברה. בקריאה הראשונה מדברים בתחומים של ענין מסוים, ואילו בקריאה השניה מדברים בתחומים של הסתייגות מסוימת. יש כאן ענין של חישוב.

ש. יוניצ'מן: אני מציע להגיע לידי הסכם בענין זה, כי אם נרצה להאריך את הקריאה השניה והשלישית נוכל לדרוש להעמיד להצבעה כל הסתייגות והסתייגות לחוד. אפשר להקציב מצלימום של 2 דקות.

י. ש. רוזנברג: אני מציע שהקריאה השניה והשלישית גם כן תהיה לפי משרדים ולא לפי קבוצות, אבל אפשר להסתפק בחצי דקה לכל חבר.

ש. יוניצ'מן: אני מציע לדחות את הענין לישיבה הבאה, כדי שאפשר יהיה להתייעץ עם נציגי הטיעות.

הי"ר ב. אזניה: העקרון הוא שהזמן מתחלק לפי גודל הטיעות, אלא שאפשר הפעם לתת לכל חבר שלשה-רבעים של רגע, כי מדברים על כל משרד ולא על קבוצת משרדים.

ח. אריאב: אין זה מתקבל על הדעת שבמשך 10 דקות אוכל לנמק את כל הסתייגויותי לתקציב משרד החקלאות, למשל.

ש. שורש: אני מציע שנקבע תחילה את מספר השעות הכולל להנמקת ההסתייגויות. אחר-כך נקבע את החלוקה. עם זאת אני מציע לאפשר לטיעות להעביר סומנן להנמקת ההסתייגויות ממשרד אחד לסמנהו.

מ. רוזטי: אבל צריכה להיות הגבלה מסוימת, כפי שהדבר נעשה בקריאה הראשונה.

הי"ר ב. אזניה:

נראה לי שנאלץ לחזור לקבוצות משרדים, כמו בשנה שעברה, בקריאה השניה והשלישית.

י. ש. רוזנברג:

אני מציע להשאיר את המשרדים, אבל לאפשר, בתוך מסגרת של קבוצות משרדים, את העברת הזמן ממשרד למשרד, כפי שמציע ה"הכ שורש.

הי"ר ב. אזניה:

אני מוכן לברר אפשרות זו. אנו עומדים עכשו בפני שלוש אפשרויות: דיון לפי משרדים, לפי קבוצות, או משרדים ואפשרות של העברה ממשרד למשרד במסגרת של קבוצות. אבל כל אלה נתנאי שכל הסתייגות לא תעבור את הגבול של 10 רגעים. אם יש למישהו 30 רגע, הוא צריך לדבר על 3 הסתייגויות. הכוונה היא שלא נחזור בקריאה השניה על הקריאה הראשונה.

י. ש. רוזנברג:

אני מבין את הדברים כך:

אם יש לחבר בטיעה מסוימת 4 הסתייגויות במשרד אחד והסתייגות אחת במשרד שני ובשני משרדים השייכים לאותה קבוצה אין לו הסתייגות, ובסך הכל יש לו חצי שעה להנמקה, הוא יכול לקבל את כל מחצית השעה למשרד אחד אבל הוא יכול לדבר 10 רגעים על הסתייגות אחת, אחר-כך מצביעים אותה, ואחר-כך הוא שוב מדבר 10 רגעים ומפסיק ושוב עולה אחר-כך על הממה ומדבר 10 רגעים. אין הוא יכול לדבר 30 רגע על הסתייגות אחת או שתי הסתייגויות, ואין הוא יכול לדבר 28 רגעים על הסתייגות אחת ו-2 דקות על 9 הסתייגויות.

הי"ר ב. אזניה:

העקרון הוא שבקריאה שניה אין מסתייג מדבר יותר מעשרה רגעים על משרד, במסגרת הזמן שיש לו. אם יש לו 20 רגע, מותר לו להופיע פעמיים. אם יש לסיעה 30 רגע, יכולים 3 מחבריה להופיע, או שאחד יכול לדבר 3 פעמים, אבל לא ברציפות.

ח. אריאב:

ההגבלה של 10 רגעים אינה מונעת הזרה על קריאה ראשונה. 10 רגעים לא יספיקו להנמקה ההסתייגויות שלנו לתקציב משרד המסחר והתעשייה.

הי"ר ב. אזניה:

תהיה לכם אפשרות להעביר חלק מן הזמן של משרד אחד באותה קבוצה.

ח. אריאב:

דוקא בקבוצת המשרדים הכלכליים יש הרבה מה לאמר בכל משרד ומשרד.

י. ש. רוזנברג:

אפשר להציע שלקבוצה זו יינתן יותר זמן להסתייגויות.

הי"ר ב. אזניה:

אגיש לכל אחת מן הסיעות הצעה בכתב בענין זה, ונדון בה בישיבה הבאה.

מ. רוזטי:

קודם אפשר לקבוע את הזמן הכולל להסתייגויות, ואחר-כך לחלק אותו. אם מחליטים שהקריאה השניה צריכה להמשך שבועיים אפשר לקבוע 20 שעות.

הי"ר ב. אזניה:

הגבול צריך להיות בין 10 ל-12 שעות, אבל אשלח הצעה בכתב.

ג. תקנון הכנסת - פרק י"ב - דיונים בהצעות חוק מטעם הממשלה:

היו"ר ב. אזוביה:
ועדה התקנון התחילה לדון בפרק זה ועברה על 3 הסעיפים הראשונים. אני מציע שנדון בקריאה ראשונה בסעיפים אלה גם בוועדת הכנסת, כדי לקדם את הענין.

(קורא סעיפים 73, 74, ו-75).

א. צירון:
בסעיף 75 יש לכתוב מי קובע במקרה של חילוקי-דעות בענין נושא חדש.

ש. יוניצ'סון:
קודם כל יש לקבוע שהוועדה עצמה מחליטה בענין זה. אני מוכן להסכים לכך שקיימת זכות ערעור, אבל לדעתי אין לתת זכות ערעור כזאת במקרה שהשאלה מתעוררת בוועדת החוקה, חוק ומשפט, שבה יושבים משפטנים. אני מוכן להסכים לערעור בפני ועדת הכנסת במקרה ששאלת נושא חדש מתעוררת בכל ועדה אחרת, מלבד ועדת החוקה, חוק ומשפט.

י. ש. רוזנברג:
אני מעלה הצעה למחשבה: שוועדת הכנסת תיבנה ועדה קטנה, שלא לפי מפתח מפלגתי, שיישבו בה משפטנים, והיא תהיה הקובעת במקרה של ערעור ששאלת נושא חדש.

היו"ר ב. אזוביה:
אני מציע לא לדון בענין זה במסגרת הספק הזה. קיימת החלטה של ועדת הכנסת ונמשיך לנהוג לפיה. זוהי שאלה מסובכת, אבל לא היו קשיים כאשר הענין הובא לכאן להכרעה. יש מערערים על הנוהג הקיים ואני מציע לא לדון בשאלה זו עכשו.

ענין זה לא יוכל לבוא לוועדת משפטנים - לא נכניס דבר כזה לכנסת. ההגיון שבהעברה לוועדת הכנסת הוא בזה שדנים עוד הפעם על הענין שלא בשגרת הדיונים של אותה ועדה שבה נדון הענין. גם אנו מלווים עזה של מומחים בשעת הצורך. אם נתחיל לדון בזה עכשו - נעכב את כל הפרק הזה.

ש. יוניצ'סון:
שלא
או שנדון בהצעתו של ח"כ רוזנברג או שנכניס לכאן סעיף ברוח דבריו של מר צירון. ועדת החוקה יכולה בעצמה להחליט בכל מקרה שמתעוררת שאלה של נושא חדש. אם רוצים לדחות את הענין - בבקשה. אבל אינני רוצה שהנוהג הקיים יחייב גם להבא. אפשר לקבל את הצעתו של ח"כ רוזנברג, כי ועדת הכנסת יכולה להחליט על הקמת ועדות.

היו"ר ב. אזוביה:
אני מוכן שנסכם שדרושה הכרעה בענין נושא חדש, אבל בינתיים ממשיכים בנהוג הקיים.

מ. רוזסי:
אני מעלה כאן את הרעיון של הפסקה בין הקריאה השניה והשלישית. ז.א. שלאחר הקריאה השניה לא תתקיים מיד ההצבעה בקריאה השלישית, כדי שתהא שהות להניח בפני חברי הכנסת את החוק שנתקבל עד כה, עם תיקונים במקרה שהוכנסו ע"י הסתייגויות שנתקבלו.

ש. יוניצ'סון:
הדבר הזה יגרום רק לדחיה בקבלת החוקים.

ה ד ח ל ט

סעיפים 73, 74, 75 ינוסחו כך:

סעיף 73:

- א. הצעת חוק מטעם הממשלה תובא לכנסת ע"י המצאתה ליושב-ראש.
- ב. יושב-ראש הכנסת יניח את הצעת החוק על שולחן הבית ויכלול אותה בסדר-היום.
- ג. הצעת החוק תהא טונחת על שולחן הבית כיום ההנחה ולטחנת והדיון בה ייערך בכל ישיבה שלאחר מכן, אלא אם החליטה ועדת הכנסת אחרת.
- ד. הדיון בהצעת החוק ייערך בשלוש קריאות.

סעיף 74:

- א. בקריאה הראשונה יתחיל הדיון בדברי הסבר של חבר הממשלה או סגנו; דבריו ייחשבו ככבללים הצעה להעביר את הצעת החוק לוועדה.
- ב. נדשמו חברי הכנסת להמשך הדיון - יתקיים הדיון לפי הסדרים שנקבעו בפרק י"ב.
- ג. חבר ממשלה או סגנו רשאי לסיים את הדיון בדבר לתשובה.
- ד. הקריאה הראשונה תסתיים על-ידי הצבעה:
  - (1) להעביר את הצעת החוק לוועדה או לא. החלטה לא להעביר את ההצעה לוועדה - משמעותה החזרת הצעת החוק לממשלה.
  - (2) הוצע להחזיר את הצעת החוק לממשלה - תתקיים ההצבעה על שתי ההצעות - האחת מול השניה.
- ה. לא הושמעה הצעה בדבר הוועדה שאליה תועברא הצעת החוק, או הושמעו הצעות שונות - תקבע ועדת הכנסת את הוועדה.

סעיף 75:

- א. הוועדה תדון על הצעת החוק שהועברה אליה ע"י הכנסת.
- ב. הוועדה רשאית להציע תיקונים בהצעת החוק כפי שייראה לה, ובלבד שהתיקונים הם בגדר הנושא של הצעת החוק. לצורך זה הצעת חוק המתקן חוק קיים - דינה כהצעת חוק חדש.
- ג. משרד המשפטים יעזור לוועדה ולכל אחד מחבריה בכל הנוגע לדיון בחוק ובניסוח הצעות.
- ד. בסיום הדיון תחזיר הוועדה את הצעת החוק לקריאה השניה והשלישית בכנסת. לנוסח שהחליטה עליו הוועדה יצורפו ההסתייגויות שהוצעו בוועדה ע"י חבריה, וכן ע"י חברי-כנסת אחרים בהתאם לסעיף 36(א) לפרק ח"ב.

ד. תלונת חבר-הכנסת ט. אולמרט:

ש. יוניצ'מן:
לפני 3 שבועות פניתי בתלונה זו ליו"ר הוועדה ועד היום לא קיבלנו תשובה. הדבר הזה עובר כל גבול ולא נוכל לשתוק יותר. יש כאן הפרה חמורה של חוק החסינות. ביחסינו עם המשטרה לא קרה שלא נקבל תשובה לפנייתנו - גם אם התשובות לא היו מטפקות. לכן, אני מפקפק אם יצא מכאן מכתב לשר המשטרה.

היו"ר ב. אזניה: עוד לא פניתי לשר המשטרה.

ש. יוניצ'מן:
יו"ר הוועדה ביקש מאתנו לא לפרסם את הדבר. הסברתי את הדברים לה"ח יוניצ'מן, אבל לא נוכל להמשיך בשתיקה. אני מבקש שיו"ר הוועדה יברר את הדבר עוד היום וישיב לנו על שאלתנו זו.

היו"ר ב. אזניה: קצין הכנסת פנה במכתב למטה המשטרה והבטיחו לו לברר את הענין ואני מחכה לתשובה.

י. ש. רוזנברג:
אני זוכר מקרה דומה וחשובה דומה על מכתב שנשלח ולא הגיע. דבר זה אינו מתקבל על הדעת. כפי שזכור לי נתבקש יו"ר הוועדה להתקשר עם שר המשטרה. אם הדבר לא יסתדר כפי שהוא צריך להסתדר - אני הצעה שיבוי לחוק הכנסת, שלפיו תנתן אפשרות לכנסת לנקוט בטנקציות במקרים כאלה, כפי שהדבר נהוג בפרלמנטים אחרים - בארה"ב ובאנגליה - ששם אפשר לשלוח את הסרג'נט כדי להביא את איש המשטרה בפני הוועדה. זהו זלזול שאין דומה לו בכנסת. חוק החסינות של חברי הכנסת הוא הבסיס לדמוקרטיה וענין זה הותר תחתיו.

אני מבין שיו"ר הוועדה עוד לא התקשר עם שר המשטרה ואינני מוכן לחוות דעת כל עוד לא נתקבלה תשובתו של שר המשטרה, כי הוא האחראי ולא השוטר או הקצין.

אני מבקש שיו"ר הוועדה יפנה לשר המשטרה ויבקש הסבר.

היו"ר ב. אזניה: אני אפנה לשר המשטרה, ואני מציע לכם להתפק בינתיים בזה.

הישיבה נועלה בשעה 10.25

=====